

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет (ННІ) аграрного менеджменту

«05» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ: УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНИМИ РИЗИКАМИ»

Галузь знань	<u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Спеціальність	<u>D3 «Менеджмент»</u>
Освітня програма	<u>«Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»</u>
Факультет (ННІ)	<u>Аграрного менеджменту</u>
Розробники:	Попова Ольга Леонтіївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Управління проєктами: управління проєктними ризиками

(до 1000 друкованих знаків)

Вивчення дисципліни дозволяє впровадити сучасні теоретичні підходи у практику управління проєктами та набувають особливої актуальності в Україні, оскільки в умовах війни зростає фактор ризику та невизначеності, необхідним стає оновлення виробництва та залучення іноземних інвесторів вимагають покращення керованості при реалізації проєктних пропозицій у швидко змінюваних умовах зовнішнього середовища та обмеженості ресурсів організації.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань: планування та реалізації проєкту; обрання джерел фінансування реалізації проєкту; обґрунтування напрямів вкладання власних коштів організацій; забезпечення максимальної прибутковості проєктів; оцінки та управління ризиками проєкту.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	D3 «Менеджмент»	
Освітня програма	Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	75 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з проблем управління проєктами, зокрема ризиками проєкту, що забезпечує впровадження міжнародних стандартів проєктного менеджменту та орієнтацію на створення та дотримання формалізованих процедур, які регламентовані за часом реалізації, дотриманням вимог забезпечення фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК): ЗК2. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію в управлінні проектами.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 04. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН 06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво проектом.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усь ого	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. <i>Теоретичні засади управління проектами</i>														
Тема 1. Загальна характеристика управління проектами	1-2	15	2	4			36							
Тема 2. Обґрунтування доцільності проекту	3-4	15	2	4										
Тема 3. Форми організаційної структури проектів	5-6	15	2	4										
Тема 4. Загальні підходи до планування проектів	7-8	15	2	4										
Разом за модулем 1	60		8	16			36							
Модуль 2. <i>Реалізація проектів та контроль виконання проекту</i>														
Тема 5. Проектна діяльність як сфера високого ризику	9-10	13	2	2			39							
Тема 6. Характеристики ризиків проектів	11-12	16	2	4										
Тема 7. Методи й інструменти управління ризиками проекту	13-14	16	2	4										
Тема 8. Управління ризиками проектів	15	15	1	4										
Разом за модулем 2	60		7	14			39							
Усього годин	120		15	30			75							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика управління проєктами	2
2	Обґрунтування доцільності проєкту	2
3	Форми організаційної структури проєктів	2
4	Загальні підходи до планування проєктів	2
5	Проектна діяльність як сфера високого ризику	2
6	Характеристики ризиків проєктів	2
7	Методи й інструменти управління ризиками проєкту	2
8	Управління ризиками проєктів	1
	Разом	15

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика управління проєктами	4
2	Обґрунтування доцільності проєкту	4
3	Форми організаційної структури проєктів	4
4	Загальні підходи до планування проєктів	4
5	Проектна діяльність як сфера високого ризику	2
6	Характеристики ризиків проєктів	4
7	Методи й інструменти управління ризиками проєкту	4
8	Управління ризиками проєктів	4
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення зовнішніх, внутрішніх факторів проєкту та основних загроз його діяльності	36
2	Опис та визначення ймовірності настання ризику проєкту, засоби управління ним	39
	Разом	75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, розрахункових робіт, проєктів.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурм.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні засади управління проєктами		
Практична робота 1. Загальна характеристика управління проєктами	ПРН 04, 06, 12. У тому числі знати теоретичні засади управління проєктами, методи оцінювання проєктів, систему управління проєктами, моделі побудови проєктної команди; вміти визначати оточення і учасників проєкту, надавати оцінку життєздатності проєкту, застосовувати принципи формування проєктної команди.	12
Практична робота 2. Обґрунтування доцільності проєкту		12
Практична робота 3. Форми організаційної структури проєктів		12
Практична робота 4. Загальні підходи до планування проєктів		12
Самостійна робота 1. Визначення зовнішніх, внутрішніх факторів проєкту та основних загроз його діяльності		22
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Реалізація проєктів та контроль виконання проєкту		
Практична робота 5. Проектна діяльність як сфера високого ризику	ПРН 04, 06, 12. У тому числі знати проєктні ризики та їх класифікації, види інвестиційного ризику, методи управління проєктними ризиками; вміти розпізнавати, оцінювати та прогнозувати ризики на основі теоретичних знань, розпізнавати, оцінювати та прогнозувати інвестиційні ризики на основі теоретичних знань, застосовувати на практичних прикладах інструменти управління проєктними ризиками, застосовувати на практичних прикладах методи аналізу і зниження ризиків.	12
Практична робота 6. Характеристики ризиків проєктів		12
Практична робота 7. Методи й інструменти управління ризиками проєкту		12
Практична робота 8. Управління ризиками проєктів		12
Самостійна робота 2. Опис та визначення ймовірності настання ризику проєкту, засоби правління ним		22
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Управління проєктами: управління проєктними ризиками» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4015>);

- Управління бізнес-проєктами: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Л.В. Шинкарук, М.М. Деліні, А.В. Суханова, К.А. Алексєєва. Київ : НУБіП, 2021. 325 с.
https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2021_posibnik_ubp.pdf (електронна бібліотека).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Блага Н.В. Управління проєктами: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Бутенко, В., Байдацький, М. Теоретичні основи формування системи управління ризиками на підприємстві. *Економіка та суспільство*, (50), 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-35>
3. Деліні М.М., Ван І. Теоретичні засади формування системи ризик-менеджменту підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*, №20 (2024), с. 40-46. DOI : <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.40>
4. Інститут управління проєктами (Project Management Institute). URL: <https://www.pmi.org/about>
5. Кравченко М.О., Бояринова К.О., Копішинська К.О. Управління ризиками: навчальний наочний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432.
6. Мех К., Федулова І. Формування системи ризик-менеджменту на підприємстві. *Економіка та суспільство*, (43), 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-58>
7. Офіційний сайт @Risk: вебсайт. URL: <https://www.palisade.com/risk/#understand>
8. Офіційний сайт ModelRisk. URL: <https://www.vosesoftware.com/products/modelrisk/>
9. Офіційний сайт Risk Simulator: вебсайт. URL: <https://www.realoptionsvaluation.com/risk-simulator>
10. Офіційний сайт RiskyProject: вебсайт. URL: <https://intaver.com/>
11. Погончук А., Тюріна Н. Теоретичні засади управління ризиками в діяльності підприємства за умов невизначеності. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*, №30 (серпень, 2023). С. 89-95. DOI : <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.04.08.2023.012>

- 12.Постанова КМУ “Про затвердження Методики виявлення ризиків, пов'язаних з державно-приватним партнерством, їх оцінки та визначення форми управління ними” від 16 .02.2011 р. №232.
- 13.Савченко М.В., Солоненко Ю.В. Управління ризиками на підприємствах сімейного бізнесу. *Економіка і організація управління*. №2 (34), 2019. С. 28-36.
- 14.Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180с.
- 15.Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проєктів», «Менеджмент інновацій», «Логістика» / уклад.: Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
- 16.Усов М. А. До питання застосування методу аналізу ієрархій. *Вісник НТУ «ХПІ». Серія «Економічні науки»*. 2019. № 24. С. 144–147.
- 17.Шереметинська О.В., Тюха І.В., Тур О.В. Особливості управління ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. *Ефективна економіка*. №5, 2022. DOI : [10.32702/2307-2105-2022.5.78](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.78)
- 18.Evaluating Risk. URL: <https://ag.purdue.edu/commercialag/farmrisk/evaluating-risk/>
- 19.ISO 31000:2018. Risk management: Guidelines. International Organization for Standardization. URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:31000:en> .
- 20.Risk Appetite and other Terms vs Performance Measurement Scorecard terms. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ektmWa2b9VQ>
- 21.The Global Risks Report 2021. World Economic Forum.16th Edition. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf